

Ünnepek

Lekció: Jn. 19.16b-37.
Textus: Jn. 19. 28.

2001. ápr. 13. Nagypéntek
Gazdagrét

Jézus szomjúsága

Egyedül János evangélista az, aki megörökítette Jézusnak ezt a szavát, amit a kereszten mondott: "Szomjazom". Nincs ebben a szóban látszólag semmi különös; hogyan szomjazna a megkorbácsolt, kivérzett Jézus, aki órák óta függ a kereszten a közel-keleti nap tüzének kitéve. A többi evangélista is lejegyzik, hogy amíg Jézus nem fogadta el a bódító italt, amely szenvedéseit könnyítette volna, később ivott, hogy oltsa a szomját (Mt. 27. 34, 48).

János evangélista azonban többet lát és láttat ennél. Jézus szavait az Írás beteljesedéséhez köti. Valóban ezt olvassuk a 69. zsoltárban, a szenvedő ember imádságában: "Ételembe mérget tettek, szomjúságomban ecettel itattak." (v. 22.) Van olyan bibliamagyarázó, aki úgy látja, hogy Jézus azért mondja, hogy "szomjazom", mert tudja, hogy erre a katonák inni adnak neki, és ezzel tudatosan tölti be a zsoltár szavait. Kétlem, hogy igazuk lenne.

Mások a 22. zsoltár szavait látják beteljesedni Jézusban. A kereszten függve valóban végigimádkozhatta atyáinak imádságát, hiszen egyértelműen hangzik el szájából a zsoltár kezdősora: "Én Istenem, én Istenem, miért hagytál el?". Később ezt olvassuk a zsoltárban: "Szétfolytam, mint a víz, kifícamodtak a csontjaim. Szívem, mint a viasz, megolvadt bensőmben. Torkom kiszáradt, mint a cserép, nyelvem az ínyemhez tapadt, a halál porába fektettél." (v.15-16) Jézus szomjúságában beteljesedik az Írás.

Azonban ha csak annyit látunk, hogy Jézus Krisztus a kereszten szomjas volt, és ennek kifejezése a messiási prófécia beteljesedéséhez tartozik, nagyon szegények maradunk. A szomjúság és a meglegedés gondolata János evangélista nyelvhasználatában kivétel nélkül mindig spirituális valóságra utal. A samáriai asszonnyal történő beszélgetésben (Jn.4.) Jézus az ember legmélyebb vágyakozását, az élő Istennel való kapcsolatának hiányát a szomjúsághoz hasonlítja, ami egyedül a belőle fakadó élő víz által enyhíthető. (Aki abból a vízből iszik, amit én adok neki, soha többé meg nem szomjazik...) A lombásátorok ünnepén Jeruzsálemben pedig így kiált Jézus: "Ha valaki szomjazik, az jöjjön hozzám és igyék..." (Jn. 7.37.) A kenyérszaporítást követően pedig azt mondja: "...aki énbennem hisz, nem szomjazik meg soha" (Jn. 6.34.). Egész életében úgy állította magát az életre, a valóságos életre szomjazó emberiség elé, mint aki egyedül az élő víz forrása. Nem annyit mond, hogy birtokolja az élő vizet, hanem azt állítja, hogy ő a meglegedés forrása, ő maga az élet kútfeje. És most, a kereszten ő mondja: szomjazom. Vajon mit jelentenek szavai ebben a mélyebb összefüggésben? Mit lepleznek le számunkra a kereszt titkából, megváltásunk csodájából?

I. Jézus szomjúsága: a kereszt titka

Hogyan modhatja Jézus, az élő víz forrása, hogy "szomjazom"? Hogyan lehetne az élő víz forrása az, aki magát nem tudja meglegíteni? Hogyan adhatna másoknak az, akinek semmije sincsen, hiszen mások segítségére szorul? Ez a szó a kereszten vajon nem hitelteleníti Jézus minden korábbi kijelentését arról, hogy ő az élő víz forrása? Vajon mit gondolna a samáriai asszony, ha itt állna a kereszt mellett? Vajon voltak-e ott olyanok, akik akár a kenyérszaporítás után, akár a lombásátor ünnepén hallották Jézust? Vajon Jézus, maga, nem értékelte-e át korábbi kijelentéseit jelen tapasztalata fényében? *Lehet-e az élő víz forrása az, aki maga is szomjazik?*

Ez a feloldhatatlannak tűnő kettősség át- meg átjárja Jézus szenvedésének és halálának eseményeit. A jelenlévők, mind vallási vezetők, mind unott báméskodók, mind dolgukat végző katonák, gúnyolják őt. Hogyan lehetne király, Isten felkentje az, akit rabszolgaként végeznek ki? Hogyan szabadított meg másokat, ha magát nem tudja megszabadítani? Hogyan lehetne ő az Isten Fia, amikor azt kiáltja, hogy én Istenem, én Istenem, miért hagytál el engemet?

Jézus korábbi állításai mind szembenállnak jelenlegi helyzetével. Aki jelen van, nem tud mást gondolni, mint hogy minden tanítása, minden tette érvényét veszítette. Valami nem volt igaz, valami nem állt meg, valahol tévedés vagy csalás történt. Ezt gondolják ellenségei, ezt gondolják a báméskodók, de ezt gondolják még a hozzá közel állók is, akik egy része titokban, rettegetve van jelen a kereszt körül.

Ez a kereszt titka és paradoxona. Ahol úgy tűnik, hogy Jézus lelepleződik, hiszen nyilvánvaló, hogy nem király, nem Isten Fia, nem Szabadító, nem az élet vizének forrása - ott éppen beteljesednek mindezek. Szomjazásában lesz az igazi meglegedés forrásává.

II. Jézus szomjúsága a mi szomjúságunk: velünk szomjazik

Hogyan szomjazhat hát az, aki a víznek forrása? Úgy, hogy ő egyszerre a víz forrása és a vízre szomjazó. Valóságos Isten és valóságos ember. Isten, aki velünk, emberekkel azonosul a születésben, az életében és halálában, a kereszten. Jézus Krisztus átéli mindazt a kint, gyötördést, Istentől és emberektől való elutasítást, elvettetést, ami a mi mindennapi tapasztalatunk is. Szomjúsága nem más, mint vágyódása az Atya jelenléte, ölelő karjai iránt. Megtört, kivérett tetse minden fájó porcikájával a Teremtő jelenlétére vágyódik. Becsapott, barátai által elárult, népe által Isten nevében elutasított lelke az Atya szeretete és vigasztalása után eped. Egész magára maradt, elszigetelt lény az Atyával való közösség után sóvárog. Minden fájdalma és minden szenvedése benne van ebben a szóban: Szomjazom.

A legkülönbözőbb fájdalmakat, csalódást, kint mind összefoglalhatjuk a magunk számára is ezzel a szóval: szomjazom. *"Torkom kiszáradt, mint a cserép, nyelvem az ínyemhez tapadt"*. Sóvárgunk elfogadás, szeretet, megértés után. Kívánjuk az elimerést, a törődést, az értékelést. Vágyunk testi-lelki gyógyulásra, igaz vigasztalásra. Szomjazunk valami más után, mint a mindennapok hajsztolt egymásutánja. Epedünk valami maradandó, értelmes, örök valóság után a múlandóság világában. *Mindezekkel a gondolatainkkal és kínunkkal odafordulhatunk Jézushoz, aki velünk szomjazik.* Azért hagyta el az Atya jobbját, azért lett emberré, azért élte az életünket, és azért ment a keresztre, hogy mindebben teljes szeretét nyújtsa nekünk. Hogy ne legyünk egyedül a szomjúságunkban. Hogy tudhassuk mindig, valaki együtt szomjazik, eped, vágyódik, sóvárog velünk. Jézus mellénk lépett, a mi életünket, a mi gyötördésünket vette magára a kereszten. *A nevünkben, velünk együtt, sőt, helyettük mondja, minden sóvárgásunkat az Atya színe felé fordítva: szomjazom.* Tudja, hogy - a zsoltároshoz hasonlóan - az igazi szükség, a szomjúság igazi tárgya bármiféle nyomorúságban, az Atya jelenléte. *"Ahogyan a szarvas kívánkozik a folyóvízhez, úgy kívánkozik a lelkem hozzád, Istenem!"* (Zsolt. 42.2.)

III. Jézus szomjúsága a mi meglegedésünk: értünk szomjazik

Még mindig keveset látnánk a kereszt titkából, ahogyan az kibomlik előttünk Jézus szavaiban, ha megállnánk ott, hogy Jézus velünk szomjazik. Szavainak egy még mélyebb jelentése is van: értünk szomjazik. Azért szomjazik, hogy mi meglegedjünk.

Áldott vigasztalás forrása lehet, hogy minden nyomorúságban van, aki velem van, aki ismer, aki megért, és ez nem más, mint Isten Fia. Csodálatos erőforrás, hogy valakivel megoszthatom a szomjúság kínzó érzését. Azonban miközben jobb együtt szomjazni, mint egyedül, közösen sóvárogni, mint magányosan, mással megosztva szenvedni, mint magunkban, még jobb meglegedni, beteljesedni és meggyógyulni. Jézus éppen azért megy a keresztre, *a gyötrő szomjúság teljességébe helyettünk, hogy megszerezze a meglegedést nekünk.*

Mert míg Jézus megteheti, hogy mennyei dicsőségét otthagya belép a mi világunkba, és így részesévé lesz a mi szomjúságunknak, mi nem tehetjük meg, hogy kilépünk innen, és megszerezzük Jézus teljes meglegedését, ami az Atyával való szeretet kapcsolatából fakad. Ezt egyedül tőle kaphatjuk meg ajándékként, ennek viszont ára van. Ahhoz, hogy Jézus bekapcsoljon bennünket az Atyával és a Szentlélekkel való isteni életközösségbe, Jézusnak meg kellett halnia helyettünk és értünk. János feljegyzí, hogy annak megpróbálásául, valóban halott-e Jézus, egy katona lándzsával átszúrta az oldalát, amelyből vér és víz jött ki. Míg ennek van orvosi magyarázata, az evangélista szimbólikus üzenetet is megfogalmaz általa: az életadó víz a kivégzett Jézus testéből származik. A Szentlélek, az élő Istennel való közösség, csak Jézus halála árán adatik. Hiszen ő az Isten báránya, aki elveszi a világ bűneit. Amíg

bűneink rajtunk vannak, nem elégedhet meg Isten iránti szomjunk a Lélek által. Mindezek elválasztanak tőle, és bármivel próbáljuk megelégtetni magunkat, egyre szomjasabbak leszünk.

Jézus szomjúsága a kereszten a mi szomjúságunk, mert Jézus velünk szomjazik. Ugyanakkor Jézus szomjúsága a mi megelégedésünk forrása is, mert Jézus értünk és miattunk kerül abba a helyzetbe, hogy az Atya után kelljen vágyódnia. A mi bűneinket veszi magára, hogy rólunk levegye azokat. Halálában elszakítatik az Atyától, hogy feltámadásával minket, mint megváltottakat bevonjon az isteni élet közösségébe.

A kereszttel e kettős valóságát öleljük magunkhoz a mai napon! Van amiben Jézussal együtt szomjazunk, gyötrődünk, sóvárgunk. Ugyanakkor igaz, hogy megelégedést, gyógyulást és vigasztalást is találunk az Atyával és a Fiúval való közösségben. Még nem szűnik meg szomjúságunk végleg. Az a nap még hátra van, amiről János azt mondja a Jelenések könyvében: *"Nem éheznek és nem szomjaznak többé...mert a Bárány, aki középen a trónusnál van, legelteti őket, elvezeti őket az élet vizének forrásaihoz, és az Isten letöröl szemükről minden könnyet."* (Jel. 7.16-17) De addig bizonyosságban és reménységben élünk: amit a kereszttel áldásából valóságából még nem élhetünk most, az is a maga teljességében lesz a miénk egykor. Ámen!